

Uppföljning Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021-2026

Godkänd av kollektivtrafiknämnden 2025-05-14, § 28

Sammanfattning/bakgrund

I februari 2021 antog regionfullmäktige Trafikförsörjningsprogram Jämtlands län 2021 – 2026 (RUN/287/2019). Trafikförsörjningsprogrammet visar mål och inriktning för hur kollektivtrafiken länet ska utvecklas på sikt. Programmet innehåller ett antal strategier och prioriterade åtgärder som ska leda i riktning mot målen.

I december 2021 beslutade regionala utvecklingsnämnden en handlingsplan (RUN/520/2021) för att omhänderta ambitionerna i trafikförsörjningsprogrammet. Denna rapport innehåller en uppföljning av de insatser som fastställts i handlingsplanen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING/BAKGRUND.....	1
1 INLEDNING	3
1.1 Omvärld och bakgrund.....	3
1.2 Mål och strategier	3
1.3 Översiktlig statusredovisning	4
1.4 Läsanvisning	4
2 RESENÄREN I FOKUS.....	4
2.1 Kampanjer och påverkansarbete	4
2.2 Produkter, biljetter och försäljning.....	5
3 INTEGRERA KOLLEKTIVTRAFIKEN I SAMHÄLLSPLANERINGEN	6
3.1 Östersundslänken	6
3.2 Samverkan	7
4 DRA NYTTA AV DIGITALISERINGENS MÖJLIGHETER.....	7
4.1 Framtidens biljett- och betalsystem	7
5 UTVECKLA UTBUDET I DE STARKA REGIONALA STRÅKEN	8
5.1 Linje och utbudsanalys	8
5.2 Översyn av stormstråken och utvecklande bytesnoder	8
5.3 Mittstråket	9
5.4 Tågvision Norrtåg.....	9
6 UTVECKLING AV STADSTRAFIKEN I ÖSTERSUND	10
6.1 Stadstrafik Östersund	10
7 UTVECKLA RESMÖJLIGHETER UTANFÖR STORMSTRÅKEN OCH VÅGA TESTA INNOVATIVA LÖSNINGAR.....	11
7.1 Delad mobilitet för landsbygd.....	11
8 ÖKA TILLGÄNGLIGHETEN TILL OCH INOM KOLLEKTIVTRAFIKEN	11
8.1 Strategiskt arbete kring tillgänglig kollektivtrafik	11
8.2 Anpassning av hållplatser och bytespunkter.....	12
9 VÄLJ RÄTT DRIVMEDEL.....	12
9.1 Successivt införande av emissionsfri busstrafik.....	12
9.2 Strategiskt val kring drivmedel	12
10 FOKUS PÅ KOMMANDE TRAFIKUPPHANDLINGAR – KRAVSTÄLLNING OCH UPPFÖLJNING.....	13
10.1 Analys inför trafikupphandlingar och genomförande.....	13
10.2 Utvecklad avtalsuppföljning	13

1 Inledning

1.1 Omvärld och bakgrund

Under 2024 präglades samhället fortsatt av effekterna från tidigare års omställningar efter pandemin. Många beteendeförändringar som etablerades under pandemin – inte minst distansarbete – har blivit en del av det nya normala. Detta påverkar fortfarande kollektivtrafikens resmönster, även om effekterna gradvis minskar.

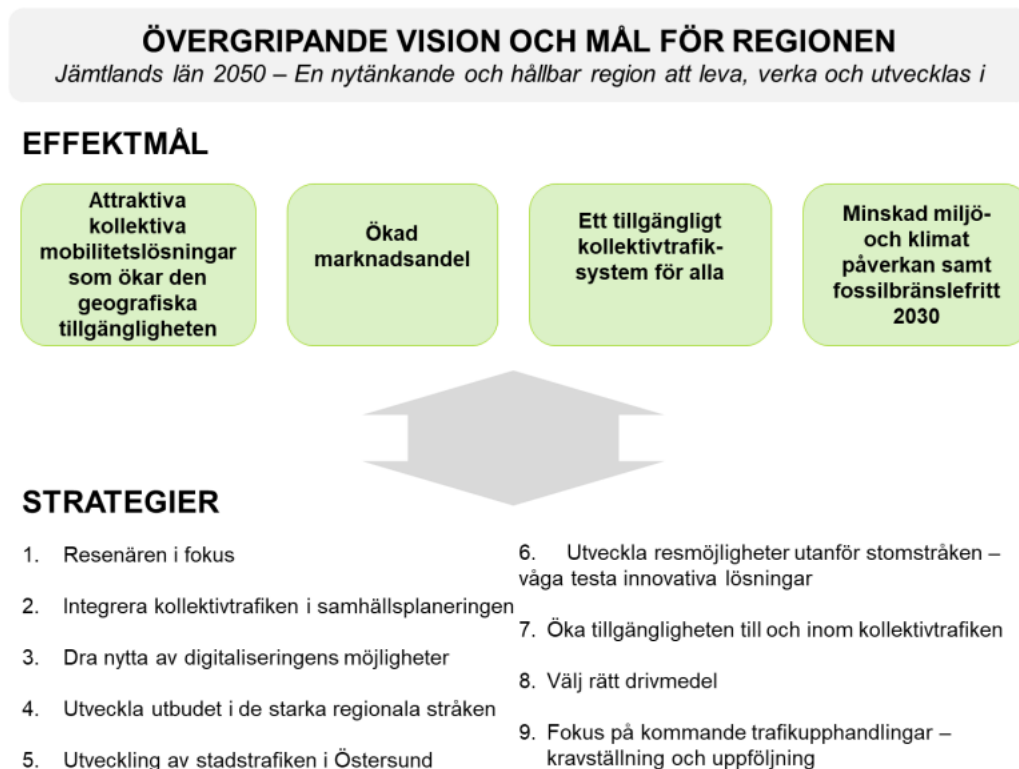
Den geopolitiska oron, med den fortsatta konflikten mellan Ryssland och Ukraina, påverkar världsekonomin, även om energimarknaderna stabiliserats något jämfört med de kraftiga prisökningarna under krigets inledning. Under året har priset på drivmedel sjunkit, vilket har varit positivt för kollektivtrafikens kostnadsutveckling.

Styrräntan har legat kvar på en relativt hög nivå för att motverka inflationen, vilket påverkar både kollektivtrafikens ekonomi och hushållens köpkraft. I detta sammanhang kan kollektivtrafiken utgöra ett mer ekonomiskt hållbart alternativ till bilen.

Resandet och intäkterna inom kollektivtrafiken har fortsatt att utvecklas i positiv riktning. Trots det är de ekonomiska utmaningarna för Region Jämtland Härjedalen, liksom för de flesta regioner och kommuner i landet, fortsatt mycket stora.

1.2 Mål och strategier

I trafikförsörjningsprogrammet beskrivs följande mål och strategier för kollektivtrafiken i länet.

Figur 1. I trafikförsörjningsprogrammet beskrivs följande mål och strategier för kollektivtrafiken i länet.

1.3 Översiktlig statusredovisning

Datum												Kommer inte att levereras
Vers 2025-04-23												Pågår till viss del/fördröjt
												Pågår enligt plan
												Klart
Strategier & prioriterade åtgärder i TFP	2021	2022	2023	2024	2025	2026						Status
1. Resenären i fokus												
Kampanjer och påverkansarbete												Pågår
Produkter, priser och försäljningskanaler												Pågår
2. Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen												
Östersundslänken												Pågår
Samverkan med kommunerna												Pågår
3. Digitaliseringens möjligheter												
Framtidens biljett och betalsystem												Pågår till viss del/fördröjt
4. Utveckla utbudet i starka stråken												
Linje- och utbudsanalys												Klar
Översyn stomstråk och utvecklade bytesnoder												Pågår
Mittstråket												Pågår
Tågstrategi Norrtåg												Klar
5. Utveckling av stadstrafik Östersund												
Utredning/analys inför upphandling												Klar
Planering inför trafikstart												Klar
Etablering												Klar
Strategier & prioriterade åtgärder i TFP	2021	2022	2023	2024	2025	2026						Status
6. Resmöjligheter utanför stomstråken - innovativa lösningar												
Delad mobilitet för landsbygd (Vinnova)												Klar
7. Öka tillgänglighet												
Åtgärdsplan för tillgänglighetsanpassning												
Anpassning av app, hemsida												Klar
Inventering hållplatser												Klar vers1, men behövs mer
Anpassning av prioriterade hållplatser												Pågår i Stadstrafiken
8. Drivmedel												
Införande av ytterligare elbussar i stadstrafik												Klar
Analys och krav inför upphandlingar												Klar
Projekt med Östersund kring drivmedel/biogas												Kommer inte att levereras
Införande av elbussar i Åretrafiken												Pågår
9. Trafikupphandlingar												
Analys inför trafikupphandlingar och genomförande												
Stadstrafik Östersund												Klar
Åre												Klar
Ragunda												Klar
Linje 40												Klar
Särskild kollektivtrafik												Pågår
Norrtåg												Pågår
Linje 46												Pågår
Utvecklad avtalsuppföljning												Pågår

Tabell 1. Översiktlig statusredovisning.

1.4 Läsanvisning

Varje huvudkapitel avser en strategi enligt trafikförsörjningsprogrammet. Varje underkapitel (X.X) avser en "Insats" enligt handlingsplanen. Den kursiverade texten är "Vad" enligt handlingsplanen. Nästa rubriknivå (X.X.X) beskriver genomförda aktiviteter och pågående/kommande aktiviteter i punktform.

2 Resenären i fokus

2.1 Kampanjer och påverkansarbete

Fokus i verksamhetens kommunikations- och kampanjarbete är att stärka en positiv bild av kollektivtrafik och genom exempel och handlande uppmärksamma fördelarna med att resa kollektivt. Ambitionen är att skapa en överflyttning från bil till hållbart resande (gång, cykel och kollektivtrafik). Verksamhetens arbete fokuserar på att det är enkelt att

resa kollektivt. Plattformen för det kommunikativa arbetet är vardagligt, enkelt och igenkännande.

2.1.1 Genomförda aktiviteter

- Kampanjer och vardagliga händelser publiceras regelbundet i sociala medier – verksamheten är konsekventa med pay-offen "Vilken är din bussdag?".
- Kommunikationsinsatser med särskilt fokus på Länstrafikens nya app har genomförts.
- Gediget kampanj- och informationsarbete har genomförts med anledning av nytt stadslinjenät med både hushållsutskick, annonsering i print, sociala medier, presentationer på olika sammankomster, internkanaler inom Regionen och på Östersunds kommun.
- Kommunikativa insatser har genomförts i Åre med anledning av ny trafikstart.

2.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Under 2025 kommer kampanjer och informationsaktiviteter i första hand att fokusera på införandet av nytt biljettsystem då samtliga busskort ska bytas ut och det genomförs förändringar för resenärerna med att hantera sitt kort och resor via nya modulen *Mina sidor*.
- Under hösten/vintern 2025 revideras det nya stadslinjenätet i Östersund och en informationskampanj ska genomföras kopplat till det.
- Informationsinsatser ska göras under våren 2025 vid införandet av nya zoner och priser för samtliga resenärer i länet.

2.2 Produkter, biljetter och försäljning

Ett strategiskt arbete med översyn och utveckling av kollektivtrafikens produkter, biljettutbud, prissättning och försäljning.

2.2.1 Genomförda aktiviteter

Genomförda åtgärder 2021–2023:

- Zonindelning, biljetter och priser för den allmänna kollektivtrafiken i Jämtlands län (buss) (RS/677/2023).
- Nya priser och produkter infördes i stadstrafiken.
- Mobilbiljetter har integrerats i appen och läsare för mobiler har installerats i alla bussar.
- Ungdomskorten har utretts och redovisats.
- Biljettkontroller genomfördes i januari/februari 2023 med Securitas.
- Ny princip för färdtjänsttaxa har fastställts av regionfullmäktige (RS/159/2023).
- Länstrafikens nya app lanserades i december 2023, först av Norrlandslännen inom samverkansavtalet. Initiala prestandaproblem, främst under högtrafik, berodde på brister i driftsmiljön och onödig belastning.

2.2.2 Pågående och kommande aktiviteter

Genomförda och pågående åtgärder 2024 – Fokus har främst varit på förberedelser inför byte av biljettsystem samt införande av nya zoner och priser.

- Installation av ny 4G-routerutrustning för bussarnas försäljningssystem har slutförts.

- Ny hemsida ltr.se med ny presentation av biljettutbudet.
- Arbetet med att utveckla och förbereda lanseringen av det nya biljett- och betalssystemet enligt Nationell standard, BoB, pågår i samarbete med Västernorrland, Västerbotten, Norrbotten, Luleå Lokaltrafik och Skellefteåbuss. Fokus ligger på tester, installationer, förbereda kundmigrering och kortbyte, samt utveckling och förberedelser för försäljning ombord och förarutbildning inför systemets driftsättning.
- Förberedelser och konfiguration inför genomförandet av nya zoner och priser har pågått, inklusive systemkonfigurationer, tester, utbyten, samt förberedelse av information och utbildning för berörda parter.
- Hantering, service och installation av befintlig biljettförsäljningshårdvara har tryggats genom ett upphandlat serviceavtal.
- Verksamheten ser en stadig ökning av resenärer som väljer appen som försäljningskanal, vilket är helt i linje med Länstrafikens strategi.
- Utveckling av områdets BI-system och rapporteringsprocess har löpande genomförts.
- En förlikningsprocess har inletts tillsammans med Norrlandslänen för införandet av det nya biljett- och försäljningssystemet, med anledning av omfattande leveransförseningar.

3 Integrera kollektivtrafiken i samhällsplaneringen

3.1 Östersundslänken

Genomförandeinriktad planering för utveckling av Östersundslänken för att svara upp mot den stadsutveckling som sker i Östersund. Handlar om att skapa lösningar som svarar upp mot resenärsbehoven och ger en effektiv trafikering, även fokus kring utformning, tillgänglighet och trygghet.

Projektet har blivit försenat då kommunen fått avslag på detaljplaner för både GIII-torg och för det tilltänkta hållplatsområdet mellan Thoméegränd och Tullgatan. Nya lösningar tas nu fram för området mellan Hamngatan och Thoméegränd.

Kommunen har beviljats statliga medel från Trafikverket, så kallat stadsmiljöavtal, för medfinansiering av projektet.

3.1.1 Genomförda aktiviteter

- Förslag till lösningar framtagna för samtliga hållplatser längs Östersundslänken.
- Medverkan i kommunens ansökan om statlig medfinansiering.
- Hållplats Jamtli färdigställdes och invigdes i november 2024.

3.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Fortsatt arbete med lösningar för resterande hållplatser samt väntsal.
- Praktisk trafikplanering för nytt trafikupplägg under och efter ombyggnaden av de olika hållplatserna.
- Hållplats Sjukhuset byggs om under 2025.

- Hållplats Kyrkparken byggs om under 2026.
- Fortsatt utredning och projektering om hållplatser vid Centrum, Brunnsgård och Östersunds järnvägsstation.

3.2 Samverkan

Löpande samverkan med kommuner och andra aktörer i trafik- och samhällsplaneringen, i syfte att fånga upp behov och ge kollektivtrafiken bra förutsättningar.

Samverkansmöten genomförs kontinuerligt med alla kommuner. Där diskuteras planarbeten, byggstartar, förändringar i skolstruktur, företagsetableringar samt behov av förändringar i kollektivtrafiken. Behoven sammanställs inför kommande trafikplaner, eventuellt direkta åtgärder eller behov av kommande fördjupade ”workshops” med mera. Särskilda samverkansforum finns för skolskjuts och färdtjänst samt i samband med varje trafikupphandling.

3.2.1 Genomförda aktiviteter

- Dialogmöten genomförda med samtliga kommuner.
- Träffar med arbetsgivare, exempelvis Synsam, Woolpower, Frösö Park.
- Deltagit vid möten med pensionärsföreningar och stadsmiljöföreningen.
- Samrådsmöten för särskild kollektivtrafik har genomförts.
- Framtagande och beslut om årlig trafikplan.

3.2.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Uppföljningsmöte med alla kommuner under vecka 37.
- Arbetet med nytt trafikförsörjningsprogram kommer påbörjas under 2025, bred samverkan med samtliga kommuner och angränsande län med flera.

4 Dra nytta av digitaliseringens möjligheter

4.1 Framtidens biljett- och betalsystem

Utveckling av biljett- och betalsystem i samverkan med Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten, enligt samverkansavtal mellan parterna (RUN/85/2021). Projektet omfattar uppgradering av befintliga biljett- och betalsystemet, ny resenärsapp, tillgänglighetsanpassning med mera. Projektet ger förutsättningar för ökad tillgänglighet, intäktsäkring och ett starkare varumärke.

Projektet är omfattande och långsiktigt men har även präglats av kraftiga leveransförseningar. Nedan listas ett urval av genomförda aktiviteter.

4.1.1 Genomförda aktiviteter

- Upphandling och lansering av resenärsapp.
- Upphandling och utveckling av skol- och förtagsportal.

4.1.2 Genomförda och pågående insatser inför kommande aktiviteter

Genomförda aktiviteter 2024 och pågående förberedelser inför 2025 års lansering av nytt biljett- och försäljningssystem samt nya zoner och priser:

- Förberedelser för byte av biljettsystem och införande av zoner och priser har genomförts.
- Utveckling och konfiguration av nya bakgrundssystem för drift av biljett- och försäljningssystem är delvis slutförd.
- Skol- och företagsportaler har utvecklats och förberetts inför kommande lansering.
- Självservicekanalen "MinaSidor" har utvecklats och konfigurerats för framtida användning och lansering under kvartal 1, 2025.
- Kortutbyte har förberetts för en smidig migrering av kunder.
- Förberedelser för nytt återförsäljar- och kundserviceförsäljningssystem har genomförts, med fokus på driftsäkerhet, utbildning och funktionalitet.
- Ny förarapp har utvecklats i samverkan med övriga Norrlandslän och leverantör inför kommande implementering våren 2025.
- Upphandling och planering av installation av ny kreditkortsläsare och betalsystem har genomförts.
- Kommunikations- och informationsinsatser har planerats för att förbereda resenärer och aktörer inför förändringarna som sker under 2025.
- Testning och kvalitetssäkring har genomförts för att säkerställa stabilitet innan implementering.
- Samverkan inom gemensamma projektet inom de fyra Norrlandslänen har möjliggjort erfarenhetsutbyte, systemutveckling och samordning av lösningar.
- Anpassningar av appen baserade på resenärsfeedback har genomförts för att optimera kommande förändringar.

5 Utveckla utbudet i de starka regionala stråken

5.1 Linje och utbudsanalys

Linje- och utbudsanalys av kollektivtrafiken i länet som en bilaga till trafikförsörjningsprogrammet. Omfattar utvecklade planeringsprinciper och målbild kring utbudsnivåer. Bilagan uppdateras vid behov.

5.1.1 Genomförda aktiviteter

- Linje- och utbudsanalys framtagen, justeras vid behov.

5.2 Översyn av stormstråken och utvecklande bytesnoder

Utveckling av kollektivtrafiken i Mittstråket, och förbättrad infrastruktur, bland annat med förstärkt koppling till Trondheim. Sker bland annat genom deltagande i Partnerskap Mittstråket.

5.2.1 Genomförda aktiviteter

- Förstärkning av trafikutbudet Östersund – Hammerdal – Strömsund verkställdes under 2023 (T23).
- Förstärkning av trafikutbudet Östersund – Ragunda genomfördes under 2024 (T24).
- Nya tågstationen i Näliden började trafikeras av Norrtåg under 2023. Under 2024 byggde Krokoms kommun om busshållplatsen intill stationen och förbättrade trafiksäkerheten på sträckan som resenärerna som byter mellan trafikslagen har. Justering av busstidtabellen genomfördes under 2024 för att få till bättre bussanslutningar till de nya tågavgångarna.
- Förstärkning av trafikutbudet på sträckan Östersund – Svenstavik genomfördes under 2024 (T24).
- Trafikutbudet i Åres starka stråk har utvecklats i samband med trafikstart i det nya trafikavtalet juni 2024.

5.2.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Anslutningarna till tåg ses över årligen och justerats vid behov.
- Nytt trafikavtal i Ragunda och linje 40 i december 2024, trafikproduktionen utökas med cirka 10%.

5.3 Mittstråket

Utveckling av kollektivtrafiken i Mittstråket, och förbättrad infrastruktur, bland annat med förstärkt koppling till Trondheim. Det sker bland annat genom deltagande i Partnerskap Mittstråket. Inriktningsbeslut finns även om att skapa en tredje tur med Norrtåg till Storlien/Trondheim (RUN/774/2020).

5.3.1 Genomförda aktiviteter

- Nälidens station trafikeras från och med T23.
- Möte med SJ, Trafikverket, Jernbanedirektoratet, STF med flera genomfört.

5.3.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Elektrifiering av Meråkerbanan till Trondheim, klart under T25.
- Trafik till Trondheim utan byte i Storlien utreds, förhoppning om trafikstart under 2026.
- Bytespunktsutredning genomförs inom Projekt Mittstråket 2.0, inkluderar trygghetsvandringar på vissa tågstationer.
- Stationsklassificering genomförs inom Projekt Mittstråket 2.0.
- Påverkansarbete mot departement och Trafikverket angående finansiering av trafik för att få till bättre långsiktighet.

5.4 Tågvision Norrtåg

Tågvision 2040 för Norrtågssystemet. Under 2021 påbörjades arbetet med en långsiktig tågstrategi för hela Norrtågssystemet, dels som ett underlag inför kommande upphandling av trafiken, dels för att gemensamt skapa en långsiktig vision om inriktning för den framtida trafiken och en långsiktig fordonstrategi. För Jämtlands län ingick att studera trafiken på Mittbanan men också att belysa kopplingen mot Norge i samband med

elektrifieringen av Meråkerbanan, koppling Östersund – Gävle, Östersund – Bräcke – Umeå samt persontrafik på Inlandsbanan.

5.4.1 Genomförda aktiviteter

- Möten genomförda med Norrtåg, SJ och Trafikverket.
- Besvarat remiss från Norrtåg under hösten 2023.
- Deltagit i Workshop om persontrafik på Inlandsbanan.
- Fastställande av *Norrtåg AB 2040 - En tågvision* i regionfullmäktige, april 2024.

5.4.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Fordonsupphandling av nya tåg till Norrtåg påbörjas under 2025.
- En utökning av Norrtågstrafiken i enlighet med Norrtågs vision 2040 skulle innebära en rejäl utökning av trafiken mellan både Östersund och Sundsvall samt mellan Östersund och Åre/Duved.

6 Utveckling av stadstrafiken i Östersund

6.1 Stadstrafik Östersund

Det nya trafikavtalet för tätortstrafiken i Östersund, med 100% elfordon, hade trafikstart i juni 2024. Inför upphandlingen genomfördes ett gediget utredningsarbete kring linjenät och utbud. När ett nytt oprövat linjenät väl är på plats är det sannolikt att det kommer att behöva justeras kommande år. Fortsatt analys av trafiken men också en mer genomförandeariktad planering.

6.1.1 Genomförda aktiviteter

- Genomfört upphandling, tecknat avtal efter överprövning samt trafikstart i juni 2024.
- Detaljplanerat trafikupplägget i det nya linjenätet tillsammans med trafikföretaget.
- Specificerat nya bussar i samarbete med trafikföretaget.
- Leveransbesiktning av nya elbussar genomförda efter leverans.
- Finjusteringar av linjenät och trafikutbud efter trafikstart.
- Informations- och marknadskampanjer i samband med trafikstart.

6.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Uppföljnings- och utvärderingsprocess av det nya linjenätet pågår.
- Punktlighetsmätningar utförs genom att data hämtas från realtids-GPS-system och analyseras för att mäta förseningar och punktlighet per linje och tidpunkt.
- Löpande justeringar och en större justering planeras till vintern 2025, beslut och förändringar baseras på en kombination av genomförda uppföljningar samt från resultat av intressedialoger och inkomna kundsynpunkter.

7 Utveckla resmöjligheter utanför stomstråken och våga testa innovativa lösningar

7.1 Delad mobilitet för landsbygd

Region Jämtland Härjedalen har deltagit i Vinnovaprojektet "Delad mobilitet för landsbygden - hur mobiliserar vi för levande samhällen i hela Sverige?" (RUN/526/2021 och KTN/28/2023). Projektet visade på ett antal delade mobilitetslösningar där kollektivtrafiken är en del.

7.1.1 Genomförda aktiviteter

- Vinnovaprojekt - Delad mobilitet för landsbygd, slutredovisning.
- Region Jämtland Härjedalen deltog tillsammans med Härjedalen, Berg, Östersunds kommuner, kommersiella aktörer och utvecklare av resebokningsapp.
- Två skolturer morgon och kväll öppnades för bokning av lediga platser i norra Lit.
- Länstrafikens anropsstyrda trafik och närtrafik visades i appen Freelway, för att synliggöra den som resealternativ i skiddestinationerna i Berg och Härjedalen.

7.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Region Jämtland Härjedalen deltog i Åre kommuns ansökan om likartat projekt för delad mobilitet till Energimyndigheten. Den projektansökan beviljades inte. Åre planerar nytt försök med projektansökan till Vinnova.
- Region Jämtland Härjedalen deltog i Östersunds kommuns projektansökan för hållbara transportbeteende förändringar, där bland annat kommunala bilpooler tillsammans med vanlig kollektivtrafik spelar en viktig roll. Ansökan beviljades inte.

8 Öka tillgängligheten till och inom kollektivtrafiken

8.1 Strategiskt arbete kring tillgänglig kollektivtrafik

Tillgänglighetsfrågorna skär genom många delar av verksamheten. En åtgärdsplan för tillgänglighetsanpassning inom kollektivtrafiken ska tas fram (fordon, infrastruktur och information etcetera). Inom separata projekt som exempelvis nytt biljett- och betalsystem, Östersundslänken och trafikupphandlingar krävs överväganden kring tillgänglighetskraven.

8.1.1 Genomförda aktiviteter

- Upphandling och lansering av resenärsapp med tillgänglighetskrav enligt WCAG.
- Upphandling och lansering av ny tillgänglighetsanpassad hemsida enligt WCAG.
- Tillgänglighetskrav avseende fordon och informationssystem i stadstrafiken i Östersund samt i regiontrafiken i de nya trafikavtalen i Åre och Ragunda samt linje 40.

8.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Förberedelser inför lansering av en digital självservicekanal för smidig administration av biljetter och biljettbärare pågår.

8.2 Anpassning av hållplatser och bytespunkter

Tillgänglighetsanpassning av prioriterade hållplatser och bytespunkter. Ansvaret ligger på väghållarna men arbetet sker i dialog med Region Jämtland Härjedalen.

8.2.1 Genomförda aktiviteter

- En första grovprioriterad lista med hållplatser inlämnad till Trafikverket, som dock saknar finansiering.
- Inventering av hållplatser inom stadstrafiken i Östersund.
- Hållplats Jamtli byggdes om och tillgänglighetsanpassades under 2024.

8.2.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Arbeta pågår kring hållplatser kopplade till Östersundslänken, i samarbete med Östersunds kommun. Näst på tur för ombyggnad är busshållplatserna vid sjukhuset.
- En mindre uppdatering av alla hållplatser i Östersunds stad genomförs.
- Inventering av hållplatser i regiontrafiken, prioritera hållplatser med minst 20 påstigande per dag. Bör genomföras i samarbete med kommunerna.

9 Välj rätt drivmedel

9.1 Successivt införande av emissionsfri busstrafik

Under 2024 togs stora steg mot en 100% elektrifierad stadstrafik i Östersund. I Det nya trafikavtalet i Åre med trafikstart i juni 2024 fanns krav på viss del, cirka 40%, elektrifierad trafik. Elbussarna i Åre kommer levereras under 2025.

9.1.1 Genomförda aktiviteter

- Upphandlat stadstrafiken med 100 % emissionsfri trafik.
- Start av den emissionsfria trafiken i Östersund juni 2024, 31 nya elbussar sattes i trafik i stadstrafiken.
- Upphandlat Åre med delvis emissionsfri trafik.

9.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Införandet av cirka 40% elektrifierad trafik i Åre under 2025.
- Leverans av fyra el-ledbussar till stadstrafiken i Östersund.

9.2 Strategiskt val kring drivmedel

Drivmedelsfrågan är komplex och hanteras löpande i verksamheten. Omvärldsbevakning sker bland annat genom Svensk kollektivtrafiks Miljönätverk. Strategiska vägval kommer exempelvis att behöva ske i samband med kommande trafikupphandlingar.

Under 2023 har biogasens undantag från beskattning tagits bort, vilket ökar priset för biogas som därmed blir mindre attraktiv. Priset för alla typer av drivmedel har på grund av olika omvärldsfaktorer varierat mycket kraftigt och gör de strategiska valen inför framtiden ännu svårare.

9.2.1 Genomförda aktiviteter

- Upphandling och trafikstart av emissionsfri trafik i Östersunds stadstrafik.
- Upphandling och trafikstart av emissionsfri och fossilfri trafik i Åre.
- Upphandling och trafikstart av fossilfri trafik i Ragunda och linje 40.

9.2.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Uppstart av Särskild kollektivtrafik i 6 kommuner juni 2025, 80% fossilfri trafik.

10 Fokus på kommande trafikupphandlingar – kravställning och uppföljning

10.1 Analys inför trafikupphandlingar och genomförande

Inför kommande trafikupphandlingar av trafik genomförs översyner och analyser av trafiken. Trafikpliktsbeslut fattas innan trafikavtal tecknas. Under 2024 påbörjades förberedande analys- och utredningsarbete av den framtida trafiken på både linje 46 och 45 som har planerat trafikstart i december 2027.

För Norrtågstrafiken, trafikstart december 2025, drivs processen av Norrtåg AB i dialog med ägarna.

10.1.1 Genomförda aktiviteter

- Samråd inför upphandlingar med trafikföretag.
- Analys av fordonsmarknaden för att ställa rätt och relevanta krav inför trafikupphandlingar avseende bland annat fordonstyper, storlekar, bagage och drivmedel.
- Upphandling av särskild kollektivtrafik för 6 kommuner med trafikstart juni 2025.

10.1.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Samråd med trafikföretag och kommuner inför upphandling av linje 46 och 45 (linje 45 upphandlas av Region Västerbotten i samråd med Region Jämtland Härjedalen och Region Norrbotten).
- Fortsatta analyser av fordons- och miljökrav inför upphandling av linje 46 och 45.

10.2 Utvecklad avtalsuppföljning

Inom såväl befintliga som kommande trafikavtal är en systematisk avtalsuppföljning central för att säkerställa en leverans i enlighet med ställda krav. Ett särskilt fokus läggs på utveckling av verksamhetens arbetssätt.

10.2.1 Genomförda aktiviteter

- Upphandlingar av stadstrafik Östersund och Åre genomförda, med krav ställda på uppföljning och kontroller samt ISO 9001 (Kvalitet), 14001 (Miljö) och 39001 (Trafiksäkerhet på väg).
- Genomgång av befintliga trafikavtal för att kontrollera kravefterlevnaden.
- Uppföljning av fordon och bränslen i systemet FRIDA.
- Upphandling av särskild kollektivtrafik i samtliga kommuner avslutad.
- Samkörning av data för uppföljning av utförandekvalitet.
- Infört ny mötesstruktur för stadstrafiken i Östersund.
- Utvecklad vitesuppföljning med trafikföretagen i de nya trafikavtalen.

10.2.2 Pågående och kommande aktiviteter

- Rutiner för uppföljning av kommande avtal.
- Start av upphandling och samråd inför upphandling av linje 46 och 45 med trafikstart december 2027.